

100 gold. v denarjih, to pa 100 novih srajc. — Tako národna društva vsegdar stojé v prvi vrsti, kadar je treba za blage namene djanske pomoči.

— Doživeli smo zopet take čase, da se nekteri med nami ponašajo, kakor da bi bili edini patriotizem „v štant“ vzeli. Tem „štantmanom“, kateri s dolgimi ali kratkimi nogami koračijo po ulicah, mi le na kratko to-le rečemo: Pravi patriotizem se kaže le djansko; besede sladke nič ne veljajo, tudi farizejsko postopanje nič; mi imamo zdaj po „Laib. Ztg.“ oficijalne dokaze v rokah, koliko djanskega patriotizma je ta in uni pokazal. Ker hranujemo te liste kakor zlató, se dá vsacega patriotizem po številkah ceniti, in kadar se bode kdo šopiril s svojim patriotizmom, bomo pogledali v te liste in lahko zavrnilí širokoustnike.

— („Sokolci“ in ranjeni vojaki.) Sokolovo društvo ima že to srečo, da ga nekteri brž grajajo, ako ne stori ravno tega, kar storijo nemški turnerji. Ako pa turnerji ne storijo, kar storé sokolci, ne črhnejo isti ljudje ne besede. Tako, na priliko, so se sokolci združeni s čitalnico žrtovali stradajočim Notranjcem in Dolencem in naklonili lepo denarno pripomoč ubozim; turnerji niso nič storili, al tisti, ki zdaj črtijo sokola, niso se glasili zoper une; zdaj pa, ko so se — s pohvalo tudi mi to priznavamo — turnerji ponudili milosrčnim gospém na pomoč ranjencim na kolodvoru ljubljanskem, slišalo se je od znane stranke toliko bridkih besedi zoper sokolce, da se je mestni župan g. dr. Costa, kot načelnik sokolovega društva, podal k Njih ekscelencii deželnemu poglavarju in mu z odkritosrčno besedo razložil vzroke, zakaj da se dozda sokolci niso udeležili delovanja na kolodvoru, pa je ob enem pripravljenost njihovo v isto pripomoč zagotovil, ako je želí družba milosrčnih gospá, ker drugače bi se utegnili sokolcem očitati, da se silijo v stvar, v katero jih nihče ni pozval. Po tem pogovoru se je g. dr. Costa obrnil do gosp. dr. Stökel-na, načelnika turnerjev, ki je ponudbo sokolovo, da vsak drug dan ali vsak drug teden prevzame delovanje na kolodvoru, radosten sprejel; al gotov odgovor na to ponudbo je gosp. županu na drugi dan obljubil, ko izvé sklep odbora turnerskega. Odbor pa je — zavrgel ponudbo, in tako se je spolnilo, kar je župan v prvem pogovoru razodel deželnemu gospodu poglavarju, pa se mu je takrat neverjetno zdelo. — Debáto med sokolci in turnerji je sokolov odbor pismeno 5. dan t. m. naznanil Njih ekscelencii in pri tej priliki vnovič zagotovil, da sokol ni nič manj lojalen, patrijotičen in ljudomil kakor vsako drugo društvo, da ga pa skušnje učijo, da vsikdar najbolje stori, ako se ne vtikuje nikamor, kjer so že drugi; na vsaki poziv pa bo zadovoljno in nemudoma svojo dolžnost storil. — 6. dne t. m. je gosp. župan, kot načelnik sokolovega društva, od gospoda deželnega poglavarja prejel sledeče pismo: „Ker po razodetih mi razmerah za zdaj odpade delavnost sokolova na kolodvoru, se zahvaljujem za naznanilo ljudomile pripravljenosti, katero mi je odbor priobčil s pismom od 5. dne t. m.“ — Tako je za zdaj ta stvar pri kraji. Ker se je mnogo jezikov očitno brusilo o tej zadevi, zdi se nam potrebno, da tudi očitno povemo, kako in kaj, da svet vidi, da je sokolovo društvo rado na pomoč povsod, a se ne sili nikamor!

— Zdaj je gotovo, da c. kr. deželna general-komanda (vise vojaško poveljstvo) iz Vidma (Udine) pride v Ljubljano.

— C. kr. poštno vodstvo v Trstu je razposlalo vsem c. kr. poštam ukaz, da v take kraje, ki jih je sovražnik posedel, razun pisem ne sprejemajo nobenih družih reči.

— Poslednji naš sejm (češnjov sejm) je bil reven,

da malokdaj tako. Niti ljudi niti denarja ni bilo viditi, le živine, posebno goveje, so prignali toliko, da že dolgo tolike ne pomnimo; al čeravno ji je cena bila nizka, vendar ni bilo kupčije, ker ni bilo — kupca. Naravno je tedaj, da je meso ta mesec za krajcar cenejše.

— Koncert, ki ga je filharmonična družba namenila preteklo saboto na korist ranjenim vojakom, je jutri v gledišču.

— Kakor slišimo, bode prav lepa „beseda“, ki jo društvo Sokolovo na pomoč ranjenim vojakom napravi v nedeljo zvečer na vrtu čitalničinem.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zeló nesrečen boj je 3. dne t. m. imela naša armada s prusko pri Kraljičinem Gradcu na Českem. Vsa naznanila so v tem soglasna, da to ni bilo navadno bojevanje, marveč pravo klanje. Do treh popoldne so naši še precej srečni bili, al po treh se obrne vojna sreča; čedalje bolj seka sovražnik po naših; okoli 7. ure zvečer nastane huda nevihta; dež pritisne puškini dim na zemljo, da se ni lahko kaj razločilo; to pa je bilo sovražniku na roko, da je zavzel pri Hlumu stališče naše armade in nenadoma prijel armado našo od strani in odzadej tako, da se podá v beg izprva počasi, potem pa brzo proti vojskim mostovom na Labi; ker je drug pred drugim hitel, jih je veliko tudi potonilo v vodi; vsa armada se je razkropila tisti dan. Da je silno veliko vojakov kakor tudi oficirjev mrtvih obležalo in več ali manj ranjenih bilo, ni treba praviti; pa tudi pruska armada je to svoje skupila. Kolikošno zgubo je na severnem bojišču trpela dosihmal naša armada, se ne vé za gotovo; cenijo jo na 100.000 mož. 4. dne t. m. je telegram iz Dunaja prinesel naznanilo, da se bodo generali Clam-Gallas, Henikstein in Križmanić postavili pred vojaško sodbo, ker so na sumu, da je njih vojskovodstvo isti dan zakričilo mnogo nesreče. Tudi zoper višega vojskovodja Benedeka se čuje mrmranje, da ni drugače postavil armade in pruski zasedel naše česke dežele. Vladni dunajski časnik „Wien. Zeitg.“ od 9. dne t. m. piše, da „še ni mogoče za gotovo povedati, kako stoji s severno našo armado in kolika je bila zguba 3. julija; to pa je gotovo, da se razkropljena armada zopet zbira in da zguba vendar ni celó tako grozna kakor se je izprva mislilo.“ Brž ko je presvitli naš cesar izvedel strašno nesrečo na severnem bojišču, je pisal cesarju Napoleonu, da mu (se ve, da proti pogodbami) odstopi laško deželo, da potem more vso armado iz Laškega vzeti in jo poslati proti pruski. Napoleon je sprejel odstopljeno Laško, ki ga bo (kakor 1859. leta za dobro odškodovanje) dal Lahom. Ob enem pa se je ponudil našemu cesarju, da hoče posrednik biti za mirno spravo med prusko in avstrijsko vlado. Cesar naš in kralj pruski sta sprejela to ponudbo in govorilo se je že, da za 6 tednov preneha vojska tudi med prusko in našo armado. Al danes se zopet sliši, da se kažejo zapreke primirju in da se utegne boj s Prusom kmali spet začeti. Saj to je gotovo, da je pruska armada posedla že tudi Prago. Na Laškem je nehala vojska, ker Napoleon pravi, da je za zdaj laška dežela njegova in se Lah ne smejo več ganiti. Po „Triest.“ je laški vojskovodja Cialdini s svojo armado šel čez reko Pad in Benetke posedel. — To vse je bilo treba poprej povedati, da braveci naši razumejo drugi cesarjev razglas, ki je ravnokar iz Dunaja poslan vsem avstrijskim narodom, in se po večem tako-le glasi: „Velika nesreča, ki je vkljub junaškemu uporú zadela Mojo severno armado, — nevarnosti, ki zavoljo tega pretijo državi, — nadloge, ki po vojski

tarejo ljubljeno Moje cesko kraljestvo in druge dežele, — smrt toliko vojakov: vse to je srce Moje, ki tako očeto-
 vsko-gorko bije za blagor Mojih narodov, prebridko
 presunilo. Vendar zaupanje do Vaše zvestobe, udanosti
 in radodarnosti, zaupanje na hrabrost Moje armade,
 ktera tudi v nesreči ne omahuje, zaupanje v Boga in
 sveto pravico je vedno isto ostalo. Jez sem se do ce-
 sarja francozkega obrnil, da posredi primirje z laško
 vlado. On mi je rad to storil in se tudi ponudil po-
 sredniku biti med pruskovi ado zavoljo miru. Jez sem
 to poudbo sprejel. Pripravljen sem v to, da se naredi
 mir pod častnimi pogoji, da neha prelivanje krvi. Ven-
 dar nikdar ne bom dovolil miru, ki bi utegnil razrušiti
 temelj državne Moje moči. V takem primerljeji se voj-
 skujem do zadnjega; vsa armada se bode zbrala, in po
 novincih in prostovoljcih se bo nadomestila zguba se-
 danja. Grozna nesreča je zadela Avstrijo; al še ima
 pogum, še ima moč. Narodi! zaupajte svojemu cesarju,
 ki je zvest uaslednik svojih prednikov, nepremakljiv v za-
 upanji do Boga, pogumen in stanovit v svojih sklepih!“ —
 Mikavno utegne biti vsacemu bravcu, ako nekoliko re-
 čemo o puškah na iglo. Puške na iglo (Zündnadel-
 gewehr) je orožje pruskih pešcev, konjikov in deželnih
 brambovcev (Landwehr) prvega razreda, tedaj skor
 cele armade. Razun Kurhesov nima nihče na svetu ta-
 košnega orožja. Glavne prednosti teh novih pušek so,
 da so prosto sestavljene, da se celó hitro nabijajo (ba-
 šejo) in da hitro streljajo kakor blisk. Cel naboj pri
 teh puškah na iglo je v fišek (patroni); ni tedaj treba
 kapice (kapsule) in ker se od zad nabija (baše), ni
 treba šibke ali nabijavnika (ladstock) in kadar se na-
 bija, tudi ni treba puške staviti na tla; zato more strelec
 s tako puško v eni minuti 6 krat streljati v tem, ko
 uren strelec z navadnimi puškami k večem dvakrat
 vstrelí v eni minuti. Tako hitro streljanje ni samo ne-
 izmerne koristi v defenzivi (to je, takrat, kadar se ar-
 mada le brani), ampak ima tudi v ofenzivi (to je ta-
 krat, kadar armada na sovražnika plane) to prednost,
 da se puška tudi takrat more lahko in hitro nabijati,
 kadar armada napreduje ali z naskokom nad sovra-
 žnika gré. Mislilo se je, da se z lovskim ali švicarskim
 štucom varnejše strelja; al temu ni tako. Strelec mirne
 roke more na 100 korakov zadeti človeka v koleno, ako
 mu je v sredo telesa meril. Meriti daljine, kar je v bitki
 zeló težko, ni pri teh puškah potrebno, in strelec, če
 tudi je manj vaje, ima več prilike, da meri. Kar pa
 se tiče preproste sestave, ni nobenega orožja, ktero bi
 preseglo puške na iglo; o pol minute moreš jo razsta-
 viti, in treba ti ni zato nobenega orodja. Pa tudi kar
 se tiče čistosti, je nima ta puška para, ker eden fišek
 (patrona) za drugim čisti to, kar je prednji osmradil. Po
 vsem tem je očitno, da po samem orožju je bila pruska
 armada trikrat močnejša mimi naše. — Ravno poka po
 dunajskih časnikih glas, da nastopi novo ministerstvo;
 imenujejo se knez Karlos Auersperg, Giskra, Kaiserfeld,
 Deak, Beust. Gotovo v soglasji z vsemi slovanskimi na-
 rodi Avstrije rečemo danes le to: to nikakor ni
 mogoče! — Najnovejša novica po vladni „Abendp.“
 od 10. t. m. je ta, da je Napoleona trdna volja, da se
 primirje (Waffenstillstand) naredi s Prusom in La-
 hom. Francozke vojne ladije so na poti v Benetke,
 in francozki komisar general Leboef je dobil ukaz, da
 gre na Beneško, general Frossart pa v glavni stan
 pruske armade s tem poročilom, da napové oroženo
 posredništvo francozke vlade, kajti odločna
 volja cesarja Napoleona je, da Avstrija neoslab-
 ljena ostane v svoji moči. Avstrijska armada za-
 pušča Beneško in se že podaja proti severju.

Račun dohodkov in stroškov za Slomšekov spominek.

Skupnina prejšnjega računa 1776 gld. 90 kr., 2 cesarska zlata, 3 1/2 križastega tolarja, 8 dvajsetic. Dalje so darovali sledeči go-
 spodje: dr. Muršec Jožef, profesor verozakona na višji realki v
 Gradcu 18 gold., Grašič Anton 2 gold. 96 1/2 kr., Oblak Janez
 1 gold. 50 kr., Urbanček Janez 1 gold. 50 kr., Bile J. 1 gold.
 50 kr., vsi v Trnovem na Kranjskem; Zupan Ulrih v Suhorju
 1 gold., Frelj M. 53 1/2 kr., Ličan Aleks. v Bistrici 2 gold. —
 V Pliberški dekanii so darovali: Vestermajer Jakob 5 gold.,
 Venko Jernej, Koser Valentin, Leskovar Jožef, Torkar Matija,
 vsi v Pliberku, vsaki po 1 gold.; Hafner Jožef pri sv. Mihelu
 5 gold., Ledvinski Alojzi tudi tam 1 gold., Ihcentaler J. v
 Vagrči, Brav Anton v Muzici, Plahuta M. pri sv. Danielu,
 Kotič Jožef, kurat v Strojni, Ambroš Mat. v Črni, Lakner Jož.
 v Koprivni, Žerjav M. pri sv. Marii na Jezeru, Vidmar Juri v
 Kotelah, Feihtinger v Gutensteini, vsaki 1 gold.; Bergman Val.
 pri sv. Marii na Jezeru 2 gold. — V Ruški fari so darovali
 gospodje: Grizold Davorin in njegova družina 6 gold., Hleb
 Luka, kmet, 5 gold., Srnc M., župan, 3 gld. 50 kr., Glazer
 Pavel, trgovski sin, 3 gld., Glazer Jožef 2 gold., vsi v Smol-
 niku, Burcer Božidar 4 gold., Suhač Anton 2 gold., Tohn Fr.,
 Ribič Dragotin, podučitelj, Jakob Peter, trgovec, Rataj Jožef,
 mesar, Pintarič Franc, krčmar, Somer Vincenci, pek, Marin
 Miha, kmet, vsi v Rušah, vsaki 1 gold., Robnik Jožef, kmetiški
 sin, Harič Dragotin, kmet, Jurko Kaspar, kmetiški sin, Herbst
 Martin, kmet, Srnc Gregor, kmet, vsi v Smolniku, vsaki 1
 gold.; Lambert Dragotin, kmet tudi tam, 1 gold. Razni do-
 brotniki v Labnici, Rušah in Bizeni 11 gold. Trafenik France,
 župnik v gornji Pulskavi, 3 gold. V Tominski dekanii so da-
 rovali gospodje: Doljak Jakob, dekan 3 gold., Lencin Drag.,
 kaplan, 2 gold., oba v Tominu, Peternel Andrej, župnik v Vu-
 čah 5 gold., Vales Marko, kaplan pri sv. Lucii, Vuga Andrej,
 kaplan v Libušini, vsaki 1 gold.; Červ Janez, vikar v Libu-
 šini, 3 gold., Kobar Peter, kaplan v Velčah, Rotar Tomaž, žup-
 nik pri sv. Lucii, Leban Ivan, kurat na Idrii, Kustrin Janez,
 provizor v spodnji Tribuši, Velikonja Janez, kaplan v Ročah,
 Kavčič Anton, župnik na Šentviški gori, Žbogar Valentin, vikar
 v Pečinah, Gregorič Anton, vikar v Ponikvah, Skočir Jožef,
 kaplan v Mevcih, Bevk Janez, vikar na Grahovem, Rutar
 Anton, župnik pod Brdo, Nav Anton, vikar v Dreženici, vsaki
 2 gold.; Janežič France, šolski ravnatelj v Mariboru, 5 gold.,
 Valentinič Anton, dekan v Trbižu, Trčnik Lambert, župnik,
 Einšpieler Lambert, kaplan, oba v Žabnicah, Fresel France,
 župnik v Naborjetu, Oblak Anton, župnik na Kokovem, vsaki
 2 gold.; Incko Timon, kaplan v Žabnicah, 1 gold. v srebru,
 Podlipnik Janez, kaplan v Žabnicah, 1 gold. 50 kr. v srebru,
 Hafner France, župnik v Ukvah, Kandolf Adam, župnik v Li-
 poli vasi, Milar Andrej, župnik v Hotmarini, vsaki 1 gold.;
 Kovač Jožef, učitelj v Lipoli vasi, 50 kr. v srebru, člani mari-
 borske čitavnice 17 gold. 30 kr. — Skupnina dohodkov meseca
 junija 180 gold. 85 kraje. — Stroški za poštnino 37 kraje.,
 tedaj še ostane čistih dohodkov 180 gold. 48 kr. — Skupnina
 vseh dohodkov 1957 gold. 38 kr., 2 ces. zlata, 3 1/2 križastega
 tolarja in 8 dvajsetic.

V Mariboru 1. julija 1866.

Dr. Matija Prelog, denarničar.

Kursi na Dunaji 10. julija.

5% metaliki 54 fl. 25 kr. Ažijo srebra 126 fl. — kr.
 Narodno posojilo 60 fl. 65 kr. Cekini 6 fl. 33 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 7. julija 1866.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 12. —
 banaške 5 fl. 12. — turšice 3 fl. 34. — soršice 4 fl. 22. — reži
 4 fl. 2. — ječmena 2 fl. 87. — prosa 3 fl. 10. — ajde 3 fl. 40. —
 oves 2 fl. 57.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 7. julija 1866: 83. 86. 49. 85. 12.
 na Dunaji } 14. 84. 11. 35. 89.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 18. julija.